

§ 32 liggende Fordring, at der omtrent skal være een Folketingsmand for et lige stort Antal Mennesker, ske Fyldest. Det er altsaa Højres Program fra April Maaned. De ville nok have Forholdstalsvalgmaade, det er deres Ideal. Men naar de ikke kunne naa den i Øjeblikket, vil det ligge i deres Interesse at faa Grundloven opfyldt eller formet saaledes, at blot deres Krav om et lige stort Antal Vælgere for hver Folketingsmand sker Fyldest. De ville ikke være med til at stille Kravet om Forholdstalsvalgmaade op som et Ultimatum, men erklære sig forhandlingsvenlige ligesom Regeringen og Socialdemokraterne, der ogsaa stille sig paa et Forhandlingsstandpunkt i denne Sag uden paa Forhaand at ville stille noget Ultimatum. Jeg tror, det vil have sin Betydning, at vi allerede nu faa et Svar derpaa. Det vil rimeligvis forme sig saaledes, at hvis det Flertal oppe i den anden Sal, som Højre her er en Udligger af, fastholder Forholdstalsvalgmaaden som et Ultimatum, saa strander Sagen. Saa maa vi gaa baade til det første og det næstfølgende Valg paa Grundlag af den gamle Ordning. Hvis saa Højre derved faar et Agitationsvaaben — hvad jeg mener, at det ikke gør — saa vil dette Agitationsvaaben vende sig imod det selv, fordi det ved at opstille et fjernt fremtidigt Ideal, som kun kan gennemføres sammen med en almindelig Forfatningsforandring, har spændt Ben for de Fremskridt, der i Øjeblikket kunde naas.

Jeg tror, at Højre skulde, ligesom alle andre Partier, der ville have en Fremtid for sig, stille sig paa den almindelige lige Valgrets Grund. Der har været Tilløb til det i Højre. Et københavnsk Blad, som særlig — mærkeligt nok — repræsenterer den Fløj af Højre, som har haft Ordet under denne Debat, har gentagne Gange gjort Tilløb til at ville stille sig paa den almindelige Valgrets Grund baade i Kommunerne og i Staten, men disse Tilløb synes hver Gang at være blevne standsede ligesom af en usynlig Haand. Denne Haand skulde vel ikke være en Haand, som det ærede Medlem for Odense (Martin Madsen) kender noget til, jeg vil ikke sige, det var en sort Haand, men noget andet uhyggeligt alligevel. Alle disse Tilløb, der ere blevne gjorte, ere hver Gang blevne standsede, men det er i høj Grad beklageligt, og jeg tror, at de ærede Højremænd heller ikke derigennem gavne de Byerhvervsinteresser, som de særlig gøre sig til Talsmænd for, thi det er givet

nok, det viser Befolkningsstatistikken, at Bybefolkningen vokser stadig, medens Landbefolkningen staar stille eller aftager, og det skal nok vise sig om ikke ret mange Aar, at Bybefolkningen, Byerhvervene, ere langt bedre tjente med at proklamere den lige og almindelige Valgret fuldt ud og gaa med til en Forfatningsforandring, hvorefter vi kunne faa et Etkammerssystem med lige og almindelig Valgret, saa vi faa en Repræsentation, der virkelig bliver et Spejlbillede af Befolkningen. Byerhvervene — jeg vender mig her særlig til det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck), som jo er Statistiker og kender til Befolkningens Forskydninger — ere langt bedre beskyttede ved et saadant Grundlag end under den nuværende Forfatning med et overvejende agrarisk Folketingsflertal og et overvældende agrarisk Landstingsflertal. Jeg vil her nødig drage Forholdet mellem By og Land for stærkt ind, for det, det kommer an paa, er den lige og almindelige Valgret for alle, men sikkert er det, at visse Dele af Landbostanden, forhaabentlig kun en vis Del, heldigvis aldrig Flertallet, begynde at faa mindre Sympati for konservative reaktionære Tendenser, hvorimod der er et voksende frisindet Flertal i Bybefolkningen. Det er ganske naturligt, fordi denne Befolkning er i Færd med at blive Flertal. Det kan let træffe sig saadan, at i Fremtiden bliver det visse Elementer paa Landet, der holde paa Mindretalsstyre, medens det bliver Byerne, der stærkere og stærkere kræve Flertalsstyre.

Det er altsaa det Spørgsmaal, jeg gerne vilde have besvaret rent og klart, inden denne Debat slutter, af det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger): er hans Partis Standpunkt et Ultimatum, eller ville de være med til, hvis de ikke kunne faa dette Punkt gennemført, at faa en Forhandling med os andre i Gang, med Regeringen og baade med dette og navnlig ogsaa med det andet Ting, saa vi kunde naa et Resultat, der i hvert Fald, selv om det ikke blev et idealt Resultat — dette vilde kun kunne gennemføres ved en Forfatningsforandring — dog fremmer, hvad der er Hovedsagen i dette Spørgsmaal, den lige og almindelige Valgret for alle Erhverv og alle Dele af Befolkningen.

Formanden: Den Maade, hvorpaa det ærede Medlem, der nu satte sig, omtalte Landstinget, maa jeg paatale. Jeg mener,